

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО
МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

19.03.2024 № 70/14-р/к

Справа № 7/02-2-23

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом), далі – КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», Підприємство) протягом 2021 року – січня-травня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не було жодного конкурента.

КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що видавались споживачам, визначало конкретний тип засобу вимірювальної техніки для встановлення.

Такі дії могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення

За результатами розгляду справи № 7/02-2-23 такі дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» накладено штраф у розмірі 50 000,00 (п'ятдесят тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 7/02-2-23 про порушення КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Другого відділу досліджень і розслідувань Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 06.03.2024 № 70-03/116-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 05.01.2023 № 70/2-рп/к розпочато розгляд справи № 7/02-2-23 за ознаками вчинення КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Справа).
- (2) Листом від 05.01.2023 № 70-02/П-36 Відділення направило до КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» копію розпорядження про початок розгляду Справи.
- (3) Відповідно до повідомлення про вручення поштового відправлення лист від 05.01.2023 № 70-02/П-36 отримано КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» 27.01.2023.
- (4) Листом від 06.03.2024 № 70-02/П-657 Відділення направило до КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» копію подання з попередніми висновками у Справі.
- (5) Листом від 18.03.2024 № 01-21/300 КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» (вх. від 18.03.2024 № 70-01/649) надало Відділенню відповідь на подання з попередніми висновками.

2. Відповідач

- (6) Відповідачем у Справі є КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», дата проведення державної реєстрації 16.04.2010, місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом). Основним видом діяльності КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» (інформація з обмеженим доступом)).
- (7) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (8) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

- (9) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (10) Об'єктами аналізу є:
- послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення;
  - КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (11) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (12) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (13) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (14) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення на підставі ліцензії, виданої ПОЛТАВСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ 28.05.2015 № 1657.
- (15) Отже, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.
- (16) Відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про природні монополії» в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (17) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про природні монополії» до обов'язків суб'єктів природних монополій віднесено забезпечення надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.
- (18) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» технічні умови – це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

- (19) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1 Визначення товарних меж ринку

- (20) У відповідності до пункту 5.1 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, окремими з яких є наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, подібність якісних показників, взаємозамінність товарів з точки зору їх виробництва.
- (21) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (№ 2189-VIII від 09.11.2017, із змінами) послуги з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення є комунальними послугами.
- (22) Згідно із пунктом 5 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (№ 2189-VIII від 09.11.2017, із змінами), виконавцем послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (23) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (набрання чинності з 04.02.2022, зі змінами) (далі – Правила № 690), ці правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (24) Згідно з пунктом 2 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (втрата чинності 01.05.2022) (далі – Правила № 630):
- централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;
  - централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.
- (25) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» правами підприємств питного водопостачання та централізованого

водовідведення, зокрема, є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.

- (26) Відповідно до пункту 4.1 розділу IV Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (в редакції від 26.11.2012, чинній до 13.07.2021) (далі – Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 26.11.2012), виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.
- (27) При цьому, видача технічних умов на приєднання водоканалами надається на платній основі та передбачає здійснення ряду заходів, зокрема, розробку, виготовлення, затвердження технічних умов і є обов'язковим для можливості подальшого отримання споживачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в цілому.
- (28) Відповідно до абзацу вісімнадцятого пункту 1.2 розділу I Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції від 26.11.2012) технічні умови - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, водовідведення.
- (29) Пунктом 4.1 розділу IV Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції від 26.11.2012) визначено, що для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови. Форма технічних умов наведена в додатку 1 до цих Правил.
- (30) Відповідно до абзацу дев'ятнадцятого пункту 4 розділу I Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (в редакції від 13.07.2021) (далі – Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021)), технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (31) Пунктом 1 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) визначено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого

водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.

- (32) Отже, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення не мають товарів-замінників, оскільки без вказаних технічних умов неможливо здійснити приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.
- (33) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються Підприємством на платній основі, а отже, є товаром.
- (34) Таким чином, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2 *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (35) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (36) Отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.
- (37) Підприємство листами від 29.11.2021 № 01-21/917 (вх. від 30.11.2021 № 70-01/6590) та від 22.09.2022 № 01-21/695 (вх. від 27.09.2022 № 70-01/1389) повідомило Відділення, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області.
- (38) Відповідно до інформації, наданої КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» листом від 09.06.2023 № 01-21/591 (вх. від 09.06.2023 № 70-01/1365), балансова вартість мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення становила 11 624 503 грн.
- (39) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» (далі – Територіальні межі).

3.3 *Визначення часових меж ринку*

- (40) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

- (41) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено період 2021 року – січня-травня 2023 року. В зазначений період структура вказаного ринку не змінювалась.
- (42) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (43) Бар'єрами вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності ліцензії на здійснення господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, наявність об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води до споживача.
- (44) Отже, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» здійснювало діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ».
- (45) Таким чином, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» у визначених Територіальних межах було єдиним суб'єктом господарювання, який надавав послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (46) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
  - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

3.7. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (47) Враховуючи наведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом 2021 року – січня-травня 2023 року КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого

водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини Справи

(48) Пунктом 4.1 розділу IV Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції від 26.11.2012) визначено, що для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:

- заяву;
- опитувальний лист за формою згідно з додатком 2;
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.

(49) У Додатку 1 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 26.11.2012) наведено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.

(50) Зазначеною формою (була чинна до 13.07.2021) передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:

- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
- умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо та, зокрема, в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» форми технічних умов передбачено, що «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати (місце установки, тип лічильника, діаметр)». Тобто, не передбачено встановлення конкретного типу водолічильника пунктом 8 зазначеного розділу форми технічних умов;
- умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.

(51) Відповідно до пункту 3 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:

- заяву;
- опитувальний лист (додаток 3);
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
- копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
- викопювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
- копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);

- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;
  - у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.
- (52) У Додатку 2 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) наведено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.
- (53) Зазначеною формою (була чинна з 13.07.2021) передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:
- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
  - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо та, зокрема, в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» форми технічних умов передбачено, що «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати (місце установки, тип лічильника, діаметр)». Тобто, не передбачено встановлення конкретного типу водолічильника пунктом 8 зазначеного розділу форми технічних умов;
  - умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.
- (54) Отже, у разі звернення замовника до виробника послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з приводу видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення, йому видається документ – технічні умови. При цьому, заявником подається заява на видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення та комплект документів до неї.
- (55) Відділенням встановлено, що відповідно до інформації КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», наданої листами від 29.11.2021 № 01-21/917 (вх. від 30.11.2021 № 70-01/6590) та від 22.09.2022 № 01-21/695 (вх. від 27.09.2022 № 70-01/1389), 09.06.2023 № 01-21/591 (вх. від 09.06.2023 № 70-01/1365) вартість послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення була встановлена:
- наказом по Підприємству від 26.04.2019 № 155-ОД «Про введення тарифів на виконання платних послуг» у період з травня 2019 року по червень 2021 року становила 600,00 грн. для всіх категорій споживачів;
  - наказом по Підприємству від 30.06.2021 № 184-ОД «Про введення тарифів на виконання платних послуг» у період з липня 2021 року по травень 2023 року становила 700,00 грн. для всіх категорій споживачів.
- (56) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» видано замовникам (фізичним особам, суб'єктам господарювання) технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення:
- за 2021 рік 67 шт. на суму «інформація, доступ до якої обмежений» тис. грн.;
  - за 2022 рік 79 шт. на суму «інформація, доступ до якої обмежений» тис. грн.;
  - за січень-травень 2023 року 37 шт. на суму «інформація, доступ до якої обмежений» тис. грн.

- (57) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» листами 29.11.2021 № 01-21/917 (вх. від 30.11.2021 № 70-01/6590) та від 22.09.2022 № 01-21/695 (вх. від 27.09.2022 № 70-01/1389) надало копії технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Технічні умови).
- (58) Аналізом наданих КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» копій Технічних умов, виданих замовникам суб'єктам господарювання за 2021 рік, Відділенням встановлено, що Підприємством в пункті 8 Технічних умов встановлено вимогу обладнати на водопровідному вводі в нежитлове приміщення або місці підключення до водопровідної мережі «...вodomірний вузол, тип лічильника ЛК-15-Х...» (мова оригіналу).
- (59) Таку умову, наведену у пункті 8 Технічних умов, містять, наприклад, Технічні умови, видані наступним замовникам - суб'єктам господарювання: ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 16.09.2021 № 14), ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 04.10.2021 № 15), ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 05.11.2021 № 19), ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 06.10.2021 № 16), ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 28.07.2021 № 7), ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 18.08.2021 № 12).
- (60) Аналізом наданих КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» копій Технічних умов, виданих замовникам – суб'єктам господарювання за січень-червень 2022 року, Відділенням встановлено, що Підприємством в пункті 8 Технічних умов встановлено вимогу обладнати на водопровідному вводі в нежитлове приміщення або місці підключення до водопровідної мережі «...встановити лічильник ЛК-15-Х...» (мова оригіналу).
- (61) Таку умову, наведену у пункті 8 Технічних умов, містять, наприклад, Технічні умови, видані наступним замовникам – суб'єктам господарювання: ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 22.08.2022 № 8), ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 21.01.2022 № 1), ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ - ПІДПРИЄМЦЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 13.06.2022 № 3), ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 22.08.2022 № 9).
- (62) Аналізом наданих КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» копій Технічних умов, виданих замовникам – фізичним особам за 2021 рік та 2022 рік, Відділенням встановлено, що Підприємством в пункті 3 Технічних умов встановлено вимогу «...встановити лічильник холодної води ЛК-15-Х, який внесено до Держреєстру засобів вимірювальної техніки України» (мова оригіналу).
- (63) Таку умову, наведену у пункті 3 Технічних умов, містять, наприклад, Технічні умови, видані наступним замовникам – фізичним особам: «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 31.05.2021 № 22), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 31.05.2021 № 23), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 17.08.2021 № 39), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 29.09.2021 № 50), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 12.08.2021 № 38), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 04.08.2021 № 31), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 31.05.2021 № 12), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 08.07.2022 № 23).

- (64) Відповідно до інформації, наданої КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» листом від 09.06.2023 № 01-21/591 (вх. від 09.06.2023 № 70-01/1365), Підприємство у Технічних умовах для усіх замовників (суб'єктів господарювання, фізичним особам) встановлювало умову встановити лічильник холодної води ЛК-15-Х протягом 2021-2022 років.
- (65) Згідно з підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630 споживач має право на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.
- (66) Згідно з пунктами 5 та 6 частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:
- вузол обліку – комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);
  - вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.
- (67) Відповідно до переліку категорій законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що підлягають періодичній повірці, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 374, лічильники води є законодавчо регульованими засобами вимірювальної техніки (далі – ЗВТ), що підлягають періодичній повірці.
- (68) Пунктом 7 частини першої статті 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» передбачено, що затвердження типу ЗВТ – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип ЗВТ відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу.
- (69) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» сертифікат перевірки типу ЗВТ є документом, який засвідчує, що тип ЗВТ затверджено.
- (70) Абзацом першим частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» встановлено, що призначені органи з оцінки відповідності повідомляють науковому метрологічному центру, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, на ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки (далі – Реєстр), про видані ними сертифікати перевірки типу ЗВТ.
- (71) Відповідно до пунктів 2 та 3 Порядку ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 № 1161, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.08.2016 № 1081/29211 (далі – Порядок № 1161), Реєстр є електронною базою даних, що містить відомості про затверджені типи ЗВТ. Формування та ведення Реєстру забезпечуються науковим метрологічним центром – державним підприємством «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» (далі – ДП «Укрметртестстандарт») шляхом унесення відомостей про затверджені типи ЗВТ та доповнень до них. До Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки вносяться, зокрема, такі відомості: назва та умовне позначення типу ЗВТ; найменування та місцезнаходження виробника ЗВТ.

- (72) Отже, інформація про затверджені типи ЗВТ міститься у Реєстрі, що підтверджує те, що тип ЗВТ відповідає встановленим вимогам і може використовуватися.
- (73) Відповідно до Реєстру, розміщеного на офіційному вебсайті ДП «Укрметртестстандарт» за посиланням <http://www.ukrcsm.kiev.ua>, в Україні виробництво ЗВТ, зокрема, лічильників води здійснюють такі суб'єкти господарювання:
- Філія ДНВП «Об'єднання Комунар» Завод «Комунарсчетмаш» (умовне позначення ЗВТ – СВК-М);
  - МПП «ТАКТ» (умовне позначення ЗВТ – ТАКТ);
  - ПрАТ «Склоприлад» (умовне позначення ЗВТ – ЛВК);
  - ТОВ «ТЕХНІКА ВИМІРЮВАНЬ» (умовне позначення ЗВТ – ІРКА);
  - ТОВ «НВП «Метрон» (умовне позначення ЗВТ – MDC, MDH, MLF, SDC, SDH);
  - ТОВ «НВП «ТЕХНОФЛОУ» (умовне позначення ЗВТ – PREM-W);
  - ПАТ «Електротермометрія» (умовне позначення ЗВТ – KB-1,5);
  - ТОВ «ГІДРОТЕК» (умовне позначення ЗВТ – E-T...-U);
  - ПрАТ «ТАХІОН» (умовне позначення ЗВТ – УВР-011 модифікації А1, А2 та М1);
  - ДП «НОВАТОР» (умовне позначення ЗВТ – ЛК модифікації 15Х, 15Х-100);
  - та інші.
- (74) Крім того, на сайті ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «НОВАТОР» (29018, м. Хмельницький, вул. Тернопільська, 17, Україна, код ЄДРПОУ 22987900, далі – ДП «НОВАТОР») за посиланням <https://ukrvodokanal.in.ua/participants/derzhavne-pidpryemstvo-novator/> станом на 29.08.2022 розміщено інформацію про те, що ДП «НОВАТОР» виробляє та постачає, зокрема, побутові лічильники води ЛК-15Х.
- (75) Отже, споживач може придбати ЗВТ, виробником якого є, зокрема, один із вищезазначених суб'єктів господарювання, ЗВТ якого внесені до Реєстру.
- (76) Таким чином, визначення КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного умовного позначення типу ЗВТ – ЛК-15Х, вказує на вибір конкретного суб'єкта господарювання, який займається виробництвом лічильника води із цим умовним позначенням, а саме ДП «НОВАТОР».
- (77) Як зазначило КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» у листі від 17.02.2023 № 01-21/138 (вх. від 17.02.2023 № 70-01/399), виконання Технічних умов, виданих Підприємством, є обов'язковою умовою для приєднання мереж замовника до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення. У разі не виконання замовниками умов, зазначених у технічних умовах Підприємство не здійснює приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (78) Згідно з інформацією КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», наданою листом від 17.02.2023 № 01-21/137 (вх. від 17.02.2023 № 70-01/399), замовниками, яким було видано Технічні умови, що містили умову встановити лічильник холодної води ЛК-15-Х, було встановлено лічильники води ЛК-15Х, наприклад, ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ «інформація, доступ до якої обмежений» (Акт на опломбування № 3031 від 01.11.2021), ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ «інформація, доступ до якої обмежений» (Акт на опломбування № 3013 від 02.09.2021), ФІЗИЧНОЮ

ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ «інформація, доступ до якої обмежений» (Акт на опломбування № 3036 від 29.10.2021).

- (79) За результатом аналізу роздрібних цін на лічильники холодної води станом на 16.06.2023, використаних з інтернет-ресурсів, встановлено, наприклад:
- ціна лічильника холодної води Gidrotek виробника ТОВ «ГІДРОТЕК» на вебсайті інтернет-магазину БУЛЬБА (м. Лубни) за посиланням <https://bulba.net.ua/Lubni/category/gidrotek>, становила 569,00 грн, ціна лічильника холодної води ЛК-15-Х виробника ДП «НОВАТОР» становила 680,00 грн.;
  - на офіційному вебсайті <https://epicentrk.ua/ua/shop/schyetchiki-vody/> ціна лічильника води Valtec ТАКТ-15.02 виробника МПП «ТАКТ» становила 474,50 грн, ціна лічильника холодної води Gross ETR-C(H) 15/110 R50H/40V виробника Gross становила 499,00 грн;
  - на офіційному вебсайті інтернет-магазину САНТЕХДТАЛЬ (м. Полтава) за посиланням <https://sdplus.com.ua/ru/kr0008323>, ціна лічильника холодної води ЛК-15-Х виробника ДП «НОВАТОР» становила 600,00 грн; ціна лічильника холодної води Gidrotek становила 499,00 грн.
- (80) Наведене свідчить, що вартість лічильника холодної води ЛК-15-Х суттєво різниться від вартості в порівнянні з вартістю лічильників холодної води, наприклад, Gross ETR-C(H), Valtec ТАКТ-15.02, Gidrotek, які занесені до Державного реєстру України засобів вимірювальної техніки.
- (81) Отже, Законами України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та «Про метрологію та метрологічну діяльність», Правилами № 630, Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції від 26.11.2012, чинній до 13.07.2021, та в редакції від 26.11.2012) не передбачено визначення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ, а тому дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» встановлення у технічних умовах зазначеної вимоги замовникам, є неправомірними.
- (82) Чинним законодавством передбачено рекомендації виробника/виконавця щодо типу засобу обліку води, який має бути встановлений споживачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, але не передбачено обов'язковості встановлення споживачем засобу обліку води конкретного типу, що вказує на конкретного суб'єкта господарювання, який займається виробництвом лічильника води згідно із умовним позначенням.
- (83) Споживач має право самостійно здійснювати вибір засобу обліку води із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника/виконавця, рекомендацій щодо типу засобу обліку води, переліку засобів обліку води, які занесені до Державного реєстру України засобів вимірювальної техніки або пройшли державну метрологічну атестацію.
- (84) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» листом від 24.04.2023 № 01-21/373 (вх. від 24.04.2023 № 70-01/1001) повідомило Відділення, що Підприємством видано наказ від 03.04.2023 № 154-ОД «Щодо затвердження бланків документів», яким затверджено бланки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення. У наданих КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» копіях бланків технічних умов відсутня вимога щодо обов'язку встановлення споживачем конкретного типу ЗВТ, що не передбачено чинним законодавством.
- (85) Відповідно до інформації КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», наданої Відділенню листом від 23.02.2024 № 01-21/159 (вх. від 23.02.2024 № 70-01/381), Технічні умови видані

Підприємством протягом періоду з 04.04.2023 по 31.05.2023 замовникам (ФОП «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 06.04.2023 № 8; ФОП «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 05.05.2023 № 13; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 05.05.2023 № 12; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 19.04.2023 № 9; фізичним особам: «інформація, доступ до якої обмежений» Технічні умови від 28.04.2023 № 10; «інформація, доступ до якої обмежений» Технічні умови від 31.05.2023 № 13; «інформація, доступ до якої обмежений» Технічні умови від 05.05.2023 № 11; «інформація, доступ до якої обмежений» Технічні умови від 01.05.2023 № 6; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 01.05.2023 № 5; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 15.05.2023 № 11; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 16.05.2023 № 12; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 05.05.2023 № 8; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 09.05.2023 № 10; «інформація, доступ до якої обмежений», Технічні умови від 09.05.2023 № 9), не містять умов встановити лічильник холодної води ЛК-15-Х.

- (86) Пунктом 8 вищезазначених Технічних умов, зокрема, встановлено, що «тип лічильника повинен бути внесений до реєстру затверджених ЗВТ (засобів вимірювальної техніки) в Україні за 2023 р., з відповідним сертифікатом перевірки типу» (*мова оригіналу*).
- (87) Отже, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» наразі припинено визначення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ.

4.2. *Негативні наслідки дій Відповідача*

- (88) Дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» щодо визначення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення є такими, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, оскільки Підприємство могло обмежити право споживача на вибір та встановлення лічильника води, дозволеного до використання за економічно вигідною ціною для споживача.

4.3. *Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умови існування конкуренції на ринку*

- (89) Дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», які полягають у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення, були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.4. *Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем*

- (90) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (91) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (92) За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (93) Такі дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у визначених Територіальних межах, адже у такому випадку споживач міг би відмовитись від послуг Підприємства, яке встановлює такі умови реалізації товару, наслідком яких є ущемлення їх інтересів.
- (94) Враховуючи вищевикладене, дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», які полягають у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (95) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» листом від 18.03.2024 № 01-21/300 (вх. № 70-01/649 від 18.03.2024) на подання з попередніми висновки у Справі надіслало наступні заперечення.
- (96) Як свідчать заперечення Відповідача, надані КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» листом від 18.03.2024 № 01-21/300 (вх. № 70-01/649 від 18.03.2024), а також подані ним додаткові докази, Відповідач з висновками Відділення про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згоден.
- (97) Так, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» підтвердило, що до 31.12.2022 Підприємство видавало замовникам технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення із зазначенням у пункті 8 технічних умов конкретного типу лічильника води, а саме ЛК-15-Х. Відповідач зазначає, що в розумінні підпункту 5 пункту 9 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення, Технічні умови повинні включати: місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення; обсяг та тиск води, режим водопостачання; обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються; рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів; місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення; умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів; графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності; термін дії технічних умов.

- (98) Тому, Відповідач вважає, що умовне позначення ЛК-15-Х, зазначене у технічних умовах, не є порушенням.
- (99) При цьому, Відповідач вважає, що зазначення у пункті 8 технічних умов конкретного типу лічильника води не було саме вимогою Підприємства, оскільки під час опломбування КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» приймалися й інші типи лічильників води, які внесені до реєстру затверджених ЗВТ. Відповідач надав копії технічних умов, які містили умову щодо встановлення лічильника води типу ЛК-15-Х та копії документів щодо опломбування лічильників води іншого типу по наступних замовниках – фізичних особах: «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 11.01.2021 № 2), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 02.06.2021 № 24), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 30.08.2022 № 35), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 29.09.2021 № 50), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови б/д № 76), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 08.06.2022 № 16), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 13.06.2022 № 17), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 24.06.2022 № 19), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 28.06.2022 № 21), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 31.05.2021 № 21), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 04.08.2022 № 32), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 26.09.2022 № 42), «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 19.10.2022 № 47) та ФОП «інформація, доступ до якої обмежений» (Технічні умови від 02.12.2022 № 11).
- (100) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються наступним.
- (101) Відповідно до визначень, наведених у статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», та термінів, наведених у пункті 4 розділу I Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення, технічні умови – це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (102) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» у листі від 17.02.2023 № 01-21/138 (вх. від 17.02.2023 № 70-01/399) зазначало, що виконання Технічних умов, виданих Підприємством, є обов'язковою умовою для приєднання мереж замовника до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення. У разі невиконання замовниками умов, зазначених у технічних умовах, Підприємство не здійснює приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (103) При цьому, у виданих Технічних умовах Підприємство не зазначало інформацію про те, що замовник, крім конкретного типу лічильника води, а саме ЛК-15-Х, може встановлювати й інші типи засобу обліку води, які занесені до Державного реєстру України засобів вимірювальної техніки або пройшли державну метрологічну атестацію.
- (104) Зокрема, відповідно до інформації КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», наданою листом від 17.02.2023 № 01-21/137 (вх. від 17.02.2023 № 70-01/399), замовниками, яким було видано Технічні умови, що містили умову встановити лічильник холодної води ЛК-15-Х, **було й встановлено лічильники води ЛК-15Х**, наприклад, ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ «інформація, доступ до якої обмежений» (Акт на опломбування № 3031 від 01.11.2021), ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ «інформація, доступ до якої обмежений» (Акт на опломбування № 3013 від 02.09.2021), ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ «інформація, доступ до якої обмежений» (Акт на опломбування № 3036 від 29.10.2021).

- (105) Замовник послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізична особа, суб'єкт господарювання), який має намір приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, отримавши Технічні умови від КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», ознайомившись із відповідним пунктом, де вказана вимога щодо встановлення типу лічильника води ЛК-15-Х, може згодитися на вимогу, що є неправомірною, вважаючи, що Підприємство діє згідно з вимогами приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (106) Таким чином, споживач послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення може зазнати додаткових витрат у зв'язку зі встановленням лічильника води конкретного типу, що вказує на вибір відповідного суб'єкта господарювання, який займається виробництвом лічильника води згідно із умовним позначенням, що призведе до ущемлення інтересів споживача.
- (107) Таким чином, висновок Відділення про те, що дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», яке протягом 2021 року – січня-травня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які полягали у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», не є спростованим.

6. Висновки у справі

- (108) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовано висновок Відділення про те, що дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», яке протягом 2021 року – січня-травня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які полягали у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

- (109) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (110) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта

господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

- (111) Відповідно до звіту про фінансові результати КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» за 2023 рік, наданого листом КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 23.02.2024 № 01-21/159 (вх. від 23.02.2024 № 70-01/381), чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становить *«інформація, доступ до якої обмежений»* гривень.
- (112) При визначенні розміру штрафу було враховано, що в ході розгляду Справи порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» припинено.

Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 3295-IX від 09.08.2023 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом); місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом)) за результатами діяльності протягом 2021 року – січня-травня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

2. Визнати дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом); місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом)), які полягають у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення, порушенням

законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи 36770447) штраф у розмірі 50 000,00 (п'ятдесят тисяч) гривень.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно зі статтею 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК